04/03/2026

Слово на Българския патриарх Даниил на Молебена по случай Трети март – Деня на Освобождението на България

Уважаеми представители на държавността и обществеността,

Ваши Преосвещенства,

Боголюбиви отци,

Възлюбени в Господа братя и сестри,

С духовна радост, благодарност и признателност и тази година празнуваме Трети март – празника на нашето Освобождение – деня, в който в далечната 1878 г. изгря българската свобода и независимост. Честваме Трети март като празник на единомислието и единодействието на българския народ в желанието за свобода, на свободолюбието на нашите предци и жертвената любов на всички наши братя по вяра, които са оставили костите си по нашите земи, за да може днес ние да живеем свободни. В днешния паметен ден, когато с подписването на мирния договор от Сан Стефано Българската

държава се появява отново на картата на света, след пет столетия на иноверно иго, Православната ни църква отправя своите благодарствени молитви към Бога за всички герои на българската свобода, молим се за упокоението на техните души и всички ние скланяме глави, в поклон пред подвига и саможертвата на нашите освободители.

Пътят към свободата и независимостта на нашия народ не е бил нито кратък, нито лек. Започнал с въстаническа съпротива още първите десетилетия след падането на Търново и Видин, възроден от първите вестители на българското Възраждане, преминал през дългите десетилетия на неравната борба на нашите предци за духовна и църковна самостоятелност, през героизма на множество войводи, четници и хайдути, през трагизма на редица буни и въстания и особено на Априлската епопея от 1876 г., този благословен и наистина жертвен път завършва с успех едва с обединените усилия на многохилядната армия на руския Цар-Освободител император Александър Втори и героичното ни опълчение, извоювали дългоочакваната победа и положили основите на Третата българска държава.

От тогава и до днес Денят, в който изгрява свободна България, българската свобода, остава неизменно жив в народностната ни памет. Тържествено отбелязан за първи път още през 1879 г., с Панихида, отслужена от Българския екзарх Антим Първи във Велико Търново, този ден, независимо от всички исторически превратности в новата ни история, продължава да се помни и почита, за да бъде и официално възприет през 1991 г. като Национален празник на Република България. В своята дълбока същност и в последствията си този ден ознаменува увенчаването на един вековен и законен стремеж на православния ни народ, чието осъществяване има непреходно значение за нас днес: значение, което е отвъд всяка политическа конюнктура и всяка злоба на деня. Свободата, изгряла на трети март 1878 г., е осъщественият идеал на поколения българи от всички краища на България, включително тези, които впоследствие са откъснати от живото тяло на Родината ни – затова той е истински общонационален празник в пълния смисъл на тази дума. Днес трети март е празник, който дължим на нашите предци, които в едни робски условия доказваха себе си и извоюваха признанието, че са един народ – обединен от своята православна вяра, български език, древна история, богата култура, славно минало и надежда за благословено бъдеще!

Със съзнание за всичко това на този ден Българската православна църква празнува и се радва заедно със своя народ, като, освен благодарствени

молитви към Бога, отправя и молитви за упокой на всички православни воини, „паднали на бойното поле за вярата и освобождението на нашето отечество“. С признателност и поклон към всички тях, днес се молим още и за мир и благоденствие на скъпото ни отечество, за съхраняване на този скъп и свиден дар на свободата и независимостта, така щото тяхната жертва да не е била напразна. Като честваме празника на българската свобода, ние заедно с това даваме пред Бога и пред светлата им памет и нашето обещание да бъдем достойни техни наследници и принасяме свидетелство за нашата воля – като православен народ – да продължим да изграждаме и да работим всеки ден за благото на тази България, заради която всички те пожертваха живота си: държава на духа, просветена със светлината на Православната вяра, държава на приемствеността, духовността и културата, завещани ни от нашата хилядолетна християнска история.

Нека помним, че в основата на нашата свобода стоят молитвите на много наши сънародници през вековете. В основата на свободна България стоят братолюбието и жертвоготовността, но и измолената от поколения българи – от нашите преподобни и богоносни отци, просияли по тези земи, и от целия сонм новомъченици от периода на османското владичество, чието търпение, вяра и молитви Бог видя и зачете, за да ни има днес нас свободни тук! Нека и ние бъдем подражатели на тяхната вяра, молитвен дух и упование в нашия Господ!

Нека този ден и този светъл празник да ни утвърдят в своето най-важно послание – в това, че силата и достойнството на всеки един народ и на всяка общност са във вярата и в единството, в споделения живот и осъзнаването на смисъла на нашето съществуване, на това, че Всеблагият Бог има Своя промисъл за всеки човек и всеки народ под слънцето, призван от Твореца към битие и свобода, към разгръщане и всецялостно осъществяване на вложения от Него замисъл, в изпълнение на Неговата всесвета и съвършена воля за единство в истината и любовта на всички човеци!

Вечна и блажена да бъде паметта на героите на българската свобода!

Честит Трети март!

Бог да благославя и пази България!

† ДАНИИЛ, Патриарх Български

bg-patriarshia.bg